

Den næste sag på dagsordenen var:

5) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove.

(Lovforslag nr. L 16. Fremsat 9/10 80. Første behandling 16/10 80. Betænkning 11/12 80).

Der var stillet 29 ændringsforslag i betænkningen.

Uden for betænkningen var der stillet 4 ændringsforslag af Tyroll (VS) og Kurt Hansen (VS) (se nedenfor).

Ændringsforslag

Af Tyroll (VS) og Kurt Hansen (VS):

Til § 1

1) Efter nr. 6 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 17 indsættes efter stk. 5 som nyt stykke:

»Stk. 6. Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har uden at være medlem ret til uden stemmeret at overvære forhandlingerne i udvalg, kommissioner og lignende.«

2) Nr. 24 udgår.

Til § 2

3) Efter nr. 5 indsættes som nyt nummer:

»01. I § 20 indsættes efter stk. 5, der bliver stk. 4, som nyt stykke:

»Stk. 01. Ethvert medlem af borgerrepræsentationen har uden at være medlem ret til uden stemmeret at overvære forhandlingerne i udvalg, kommissioner og lignende.«

4) Nr. 13 udgår.

Bemærkninger

Til nr. 1 og 3

Ændringsforslagene skal sikre såvel mindretals som enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmers adgang til at gøre sig bekendt med de oplysninger og standpunkter, der ligger til grund for udvalgenes indstillinger til kommunalbestyrelsen. Alle kommunalbestyrelsesmedlemmer skal således have en reel mulighed for at efterprøve grundlaget for

beslutningerne på kommunalbestyrelsesmøderne.

Til nr. 2 og 4

Det er blevet endnu mere tydeligt gennem udvalgsbehandlingen, at de i disse ændringsforslag omhandlede dele af lovforslaget alene har til formål at lukke af for, at borgmestrene, der ønsker at bestemme over egne arbejds- og boligforhold.

Årsagen til skærpelsen af kommunalbestyrelsens og borgerrepræsentationens adgang til at trumfe deres beslutninger igennem på bekostning af beboeres, forældres og arbejderes interesser er borgmester Villo Sigurdssons vægring ved at gennemføre borgerrepræsentationens beslutning om at tvinge bygningsarbejdere til at arbejde med epoxy, der har vist sig at være kræftfremkaldende. Vægringen ved at udføre beslutningen er ikke grebet ud af luften. Undersøgelser i ind- og udland af stoffets farlighed og en række fagforeningers udtalelser imod at arbejde med epoxy viser klart, at borgerrepræsentationens beslutning har til hensigt at sætte andres liv og helbred på spil og at undertrykke arbejderens klart markerede interesser.

Heller ikke byplanborgmesterens beslutning om at påføre byggetilladelsen til byggeriet i Den sorte Firkant en klausul om, at byggelegepladsen skal bevares, er grebet ud af luften. De klare markeringer fra beboerne i området om, at deres interesser ikke er varretaget ved udformningen af byggeriet og i spørgsmålet om byggelegepladsens fortsatte eksistens, er blevet overhørt og tilsidesat. De aktuelle begivenheder omkring byggelegepladsen er udtryk for beboeres, forældres og arbejderes ønske om at bestemme over deres egne forhold.

Ministerens besvarelse af spørgsmål i udvalgsbehandlingen viser helt klart, at lovforslagets indhold ikke vil ændre noget ved de eksempler på vægring, som venstresocialisterne har lagt frem, f. eks. socialborgmester Pelle Jarmers vægring ved at indgå driftsoverenskomst med børnehaven Stærevænget (på trods af beslutning i borgerrepræsentationen) og den konservative borgmester Alfred Wassards vægring ved at fremlægge en ny dispositionsplan for Nansensgadeområdet inden for den tidsfrist, som borgerrepræsentationen

havde besluttet. Begge eksempler er udtryk for en klar undertrykkelse af forældre- og beboerinteresser, og alligevel er de »ansvarlige« politikere i deres ophøjede isolation overraskede over de voldsomme reaktioner, der fremkom efter lang tids ignorering af beboeres, forældres og arbejderes interesser.

Dette lovforslags indhold er det foreløbig eneste svar, beboerne har fået ud over knip-pelslag, overgreb på forsamlingsfriheden m.m.: »mere magt til bulldozerpolitikere«.

Lovforslagets paragraffer, ændringsforsla-gene og spørgsmålet om lovforslagets over-gang til tredje behandling sattes til forhand-ling under ét.

Forhandling

Egon Jensen (S):

Der er sket en del ændringer i lovforslaget siden fremsættelsen, både til det gode og til det mindre gode.

Til det mindre gode kan henføres, at det ikke lykkedes at skabe flertal for et mellem-formsstyre i kommuner og amtskommuner med heltidslønnede udvalgsformænd, hvad vi i socialdemokratiet meget beklager. Det var vel nok frygten for en for stor magtkoncen-tration og vederlagets størrelse, der gjorde udslaget. Tiden var altså ikke moden, men jeg er sikker på, at forslaget kommer tilbage temmelig snart.

Det er en nyskabelse, at vi nu kan gen-nemføre en vederlagsordning for samtlige kommunalbestyrelsesmedlemmer på ca. 1.000 kr. om måneden ved siden af diæterne. Det vil hjælpe mange, men en ligestilling havde vi kun opnået, hvis man foruden vederlaget og diæter også havde fået tabt arbejdsfortje-neste regnet med. Tabt arbejdsfortjeneste er ikke noget, man får, og vi kan kun beklage, at det ikke lykkedes at skabe flertal for en større lighed i arbejdet i kommunalbestyre-lserne.

De medlemmer, som vælger tabt arbejds-fortjeneste i stedet for fast vederlag, får det nøjagtigt, som de har det i dag, altså ingen forbedring. Det er jeg sikker på vi kommer til at se på inden særlig længe.

Af forbedringer kan jeg nævne, at det nu fastslås, at man har en ret til at få både diæ-ter og tabt arbejdsfortjeneste ved kursus, som afholdes af kommunerne. De øvrige forbed-

ringer har jeg allerede omtalt ved lovforsla-gets første behandling, men det skal dog nævnes, at man – vel i det første lovforslag – gør kønsbetegnelsen neutral, så m/k ingen betydning får her.

Herefter skal jeg gøre nogle bemærkninger om de enkelte ændringsforslag.

Socialdemokratiet kan stemme for æn-dringsforslag nr. 2, 20 og 23, der borttager forslaget om mellemformsstyre. Vi kan stem-me for nr. 3, som fastslår, at der er en ret til diæter og tabt arbejdsfortjeneste ved kommu-nale kursus. Vi kan stemme for nr. 4, som borttager bestemmelsen om efterløn til ud-valgsformænd. Det er en konsekvens af æn-dringsforslag nr. 2 m. fl. Vi kan stemme for nr. 9 om adgang for andre end økonomiud-valgsmedlemmer til at overvære det afslut-tende budgetmøde i økonomiudvalget. Vi kan stemme for nr. 11, som fastslår medlem-mernes ret til efter anmodning at få informa-tion, og vi kan stemme for nr. 15, 16, 17, 21, 26 og 27, der alle gør kønsbetegnelsen i lov-forslaget neutral, således at vi ikke kommer ud for en Karolinepigesituation senere hen.

Vi stemmer imod følgende ændringsfor-slag: nr. 1, som bør erstattes af nr. 11, og nr. 5, hvor der står, at der skal ydes diæter. Vi mener, kommunerne skal have større frihed. Vi stemmer imod nr. 6, der foreslår en speci-el ret til hjælp for handicappede i kommu-nalbestyrelsen. Det må klares af den enkelte kommune. Vi er sympatiske over for æn-dringsforslaget. Vi stemmer imod ændrings-forslag nr. 8, 12, 24 og 25, der ubetinget fast-slår, at udvalgsformænd skal vælges ved for-holdstalsvalg. Nr. 10 betragter vi som over-flødig, idet indenrigsministeren har stillet ændringsforslag nr. 11. Ændringsforslag nr. 13 og 14 betragter vi ligeledes som overflø-dige. Nr. 18, som drejer sig om kritisk revision, stemmer vi også imod, ud fra den betragt-ning, at revisionen ikke skal være over de folkevalgte i kommunalbestyrelsen og deres beslutninger. Vi stemmer imod det radikale ændringsforslag nr. 19, hvor man fastslår, at tilsynsrådets medlemmer kan vælges uden for amtsrådets kreds. Det mener vi ikke er rimeligt. Vi kan ikke godtage noget sådant.

Ændringsforslag nr. 22–28 vedrørende borgmestersuspension, hvor man ønsker, at hvis en borgmester suspenderes, skal man automatisk vælge en fra samme gruppe, kan vi ikke støtte – ud fra den betragtning, at der

[Egon Jensen]

formentlig er tale om en partibeslutning på grund af borgmesterens beslutninger og handlemåde. Det ændrer ikke noget som helst, at man udskifter ham eller hende med en anden fra samme gruppe.

Ændringsforslag nr. 29, som drejer sig om nedsættelse af et handicapråd, har vi uhyre megen sympati for. Det er stillet af SF. Vi har megen sympati og forståelse for det, idet vi mener, at de handicappede har særlige problemer, som man må være særlig opmærksom på ude omkring i kommunerne. Når vi ikke er i stand til at stemme for dette ændringsforslag, skyldes det for det første, at det ikke hører hjemme i styrelsesloven, for det andet, at kommunerne i dag har mulighed for at oprette handicapråd, hvis man ønsker det. Der er altså ikke med afvisningen af dette ændringsforslag sagt, at vi ikke ønsker at være med til i givet fald i kommunerne at oprette et handicapråd. Det ser vi meget sympatisk på, og jeg vil gerne herfra opfordre kommunerne til at oprette et handicapråd, hvor man finder, det er rigtigt og nødvendigt. Sympatien er der altså; forslaget har bare en forkert adresse, fru Birthe Nielsen.

Må jeg dernæst sige om de ændringsforslag, som hr. Knud Lind og hr. Pilgaard Andersen har stillet om, at de stående udvalg så vidt muligt orienterer offentligheden om foranstaltninger af almen interesse inden for udvalgenes område, og om VS' ændringsforslag uden for betænkningen om, at ethvert medlem af kommunalbestyrelsen eller borgerrepræsentationen kan overvære udvalgs-møder og møder i kommissioner osv. uden stemmeret, at det finder vi inderlig overflødig. Hvis folketingets medlemmer har den opfattelse, at man i enhver henseende skal lovgive næsten til punkt og prikke og overhovedet aldrig nogen sinde give kommunalbestyrelsen mulighed for initiativ eller handlefrihed, så er det altså bare ikke noget, som vi er enige i, og det ønsker vi bestemt ikke at støtte. En styrelseslov er en rammelov, der fastsætter ganske bestemte betingelser for, hvordan kommunalbestyrelsen kan handle, men det skal ikke være en spændetrøje, der overhovedet ikke efterlader noget som helst, hverken til initiativ eller til foranstaltninger af forskellig art.

I betænkningen siger man:

»Endelig skal udvalget udtale, at det finder, at det må være rimeligt over for borgerne, at møder i kommunale råd søges afholdt på et sådant tidspunkt og på en sådan måde, at borgerne har en reel mulighed for at overvære hele mødet.« Vi er enige i dette – altså at man søger det. Men vi tilføjer:

»I øvrigt er det udvalgets opfattelse, at medlemmer af kommunale råd selv bør bidrage til, at møderne ikke forlænges urimeligt.«

Med det sidste har vi sagt, at det nok så meget er kommunalbestyrelsesmedlemmerne selv – jeg tænker selvfølgelig ikke spor på København eller Københavns omegnskommuner eller andre – der bidrager til at gøre kommunalbestyrelsesmøderne ulidelig lange, så borgerne overhovedet ikke har lyst til at deltage i dem. Det bør også tages i betragtning, når vi siger, at borgerne skal have mulighed for at deltage.

Men med disse bemærkninger skal jeg anbefale, at man stemmer for de ændringsforslag, som jeg har nævnt herfra.

Henrik Toft (V):

Venstre anser det for meget væsentligt med et bredt flertal for den kommunale styrelseslovgivning – på linje med, hvad der fra vores side tilstræbes om forsvars- og udenrigspolitik og de andre store spørgsmål, som det ikke er hensigtsmæssigt at vedtage med flertal på en enkelt stemme, så man ikke ved, hvor man er henne efter næste valgdag. Derfor er det også tilfredsstillende, at det er lykkedes at samle et bredt flertal for det arbejdsredskab, som styrelsesloven er for kommunalbestyrelser og amtsråd. Gennem det omfattende udvalgsarbejde er mange spørgsmål klaret af, og det har været nødvendigt med en nøje vurdering af behovet for ændringsforslag.

Det vigtigste er kommet fra indenrigsministeren, nemlig ændringsforslag nr. 20, hvorefter der ikke ved denne lejlighed gennemføres det foreslåede mellemformsstyre. Venstre erkender, at det kan give amtsrådene nogle problemer. Det har imidlertid ikke i denne omgang fremstået så soleklart som et fremskridt for et flertal her i folketinget, at det ville være noget positivt at gennemføre dette. Kan der imidlertid gennem en bedre oplysning og debat skabes forståelse for en æn-

[Henrik Toft]

dring, vil det være muligt at tage det op senere.

Det sidste ændringsforslag fra fremskridtspartiet kan venstre ikke støtte. Der praktiseres i stort omfang offentlighed om kommunale spørgsmål. Derfor mener venstre ikke, det er fornuftigt at binde det så konkret op, som det sker ved det foreslåede stk. 6 til § 20.

Venstre kan heller ikke støtte ændringsforslagene fra VS. Især mener vi, at vægringsbestemmelsen har fået en udmærket udformning i § 66.

Ændringsforslaget fra SF om et handicapråd kan venstre ikke gå ind for. Der gøres et positivt arbejde for at integrere handicappede normalt i samfundet. Jeg gad se den kommunalbestyrelse eller det amtsråd, som ikke vil være med til at løse et handicappet medlems specielle problemer. Derfor skal vi ikke konkret udforme det i lovgivningen.

Venstre har hele tiden været tilfreds med den tilstræbte ligestilling med ydelser af et fast vederlag og den deraf afledede ophævelse af 30 dages reglen. Det må håbes, at udestående rimelige vederlagsordninger løses fornuftigt i overensstemmelse med bemærkningerne herom i betænkningen.

Jeg skal da også her henvise til bemærkningerne om tidspunktet for møders afholdelse og betimeligheden af at vise hensyn til offentlighedens interesse i at kunne følge de kommunale spørgsmål.

Med disse bemærkninger kan jeg give venstres tilslutning til indenrigsministerens ændringsforslag. Der skydes ofte på folketinget, fordi det ikke i lovgivningen tager tilstrækkeligt hensyn til kommunerne. Venstre er af den opfattelse, at vi hermed lovgiver om kommunernes styrelse på en rimelig måde.

Flemming Jensen (KF):

Hvis man ikke lige vidste det, kan det være svært at forstå, at det faktisk er lovforslag nr. L 16, vi behandler. Der er jo foregået nogle ændringer undervejs i en meget grundig udvalgsbehandling, og det skal ministeren bestemt ikke have utak for. Jeg er enig med den forrige taler, som nævnte, at det er væsentligt, at der kommer en bred tilslutning til en sådan lovgivning.

Allerede ved første behandling gav jeg på den konservative gruppes vegne udtryk for

tvivl om det berettigede i, at man ansatte udvalgsformænd på heltid med deraf følgende aflønning. Det, som jeg frygtede, var den sammenblanding af administration og politik, der kunne blive tale om. Også sammensætningen af økonomiudvalget var vi nervøse for. Det var netop de ting, der var substansen i den såkaldte mellemform. Efter lange forhandlinger og mange råd udefra – det skal understreges, at de bestemt ikke altid var sammenfaldende – har ministeren besluttet sig til at stille ændringsforslag, der reelt fjerner mellemformen og dermed den meget store forhøjelse af vederlagene til udvalgsformændene. Vi hilser disse ændringsforslag med tilfredshed og støtter dem, som vi vil støtte de øvrige af ministerens ændringsforslag. Det ville være urimeligt, om man på nuværende tidspunkt foretog en så voldsom forhøjelse af lønnen, som der har været tale om. Det ville være uforståeligt for befolkningen, det ville vel også være uforståeligt for flertallet her i tinget, og der ville efter vor opfattelse ikke være arbejdsmæssig baggrund for det.

Når fuldtidsjobbet falder væk, er det også naturligt, at efterlønnen falder væk.

Vi har haft en del drøftelser af, hvorledes vi kunne imødekomme ønsket om et beskedent vederlag til de kommunalbestyrelsesmedlemmer, der ikke var formænd, og er nået til et beløb på omkring 1.000 kr. pr. måned. Det er vi tilfredse med, bl. a. fordi det i højere grad sikrer en lighed mellem de forskellige grupper.

Der er mange ændringsforslag fra skiftende mindretal. De har efter vor opfattelse næsten alle det tilfælles, at de binder den enkelte kommunalbestyrelse for meget. Vi stemmer derfor imod disse ændringsforslag. Det hænger også sammen med, at ministeren i betænkningen har givet udtryk for bl. a., at han vil meddele kommunalbestyrelserne, at informationsadgangen skal være reel for de enkelte medlemmer. Vi tror på, at kommunerne lever op til det.

Vi tror for øvrigt også på, at de medlemmer, der måtte være handicappede, vil få al den fornødne hjælp til arbejdet. Det er efter vor opfattelse udtryk for en overflødig detaljering at lovfæste noget sådant, eller at der skal stilles fotokopiapparater eller skrivemaskiner til rådighed.

[Flemming Jensen]

Forslaget om forholdstalsvalg af formænd er faldet væk. Det er en naturlig konsekvens af, at mellemformen falder væk.

Ved første behandling rejste jeg spørgsmålet om en egentlig kritisk revision, og derfor er det måske rimeligt, at jeg knytter et par bemærkninger til det ændringsforslag, der er stillet af fremskridtspartiet, det radikale venstre og retsforbundet. Jeg har selv flere gange i udvalget nævnt det problem, der kunne rejse sig, efter at kommunerne i højere grad bliver frigjort, men jeg må erkende, at der skal ganske alvorlige ting til, før man griber ind her, for det kan blive et indgreb over for det kommunale selvstyre. Herudover vil jeg henholde mig til indenrigsministerens svar på udvalgets spørgsmål. Jeg tænker på spørgsmål 30, spørgsmål 36 og ikke mindst spørgsmål 26. Jeg finder disse svar tilfredsstillende.

Fru Birthe Nielsen har stillet ændringsforslag på SFs vegne om en ændring i loven om styrelse af sociale og visse sundhedsmæssige anliggender, således at kommunerne forpligtes til at oprette et handicapråd direkte under kommunalbestyrelsen. Umiddelbart kan jeg ikke se sammenhængen med den kommunale styrelseslov, men derudover vil jeg gerne tilføje, at det konservative folkeparti ikke finder det nødvendigt at forpligte kommunerne på denne måde. Vi har i forvejen en mængde råd, kommissioner og udvalg, og jeg tror også, man i de fleste kommuner har en helt eller delvis privat social forbrugergruppe. Jeg tror, der er masser af muligheder i forvejen for at tage de problemer op, når de måtte rejse sig. Ud af fru Birthe Niensens ændringsforslag ser jeg ikke der kommer stort andet end et nyt skatteyderbetalt sekretariat.

Der har i den sidste tid været en del tale om længden af møderne i Københavns borgerrepræsentation. Den skal nu nok ikke specielt hænges ud. Jeg var selv til et økonomiudvalgsmøde i aftes og tvivlede på, at jeg ville kunne nå at komme herind til kl. 13.00 i dag. Vi finder det meget rimeligt, at ministeren nu overvejer vederlæggelsen af borgerrepræsentanter. Det skal tilføjes, da København har været i søgelyset, at bemærkningerne om, at møder i kommunale råd bør afholdes således, at borgerne har en reel mulighed for at overvære dem fra først til sidst, ikke alene sigter til hovedstaden. Længden på den slags møder er desværre ikke enestående, og der kan være mange årsager.

Uden for betænkningen er der stillet nogle ændringsforslag af VS. For en ordens skyld skal jeg meddele, at dem kan vi ikke støtte.

Tang Sørensen (FP):

Der har under udvalgsarbejdet vedrørende den kommunale styrelseslov vist sig en meget, meget stor interesse for det kommunale arbejde. Jeg synes, at det resultat, vi er nået frem til i udvalget, set med vore øjne er tilfredsstillende. Vi er tilfredse med, at man har fået mellemstyreformens fjernet fra lovforslaget. Vi er tilfredse med, at man har fået kigget på aflønningsformen for de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer, og vi er tilfredse med, at man har fået fjernet efterlønsordningen til udvalgsformændene. Derfor har vi i vores stillingtagen til den lange række af ændringsforslag i betænkningen kunnet tiltræde de ændringsforslag, der er stillet af indenrigsministeren.

Vi har derudover stillet 4 ændringsforslag enten alene eller sammen med et mindretal.

Ændringsforslag nr. 1, som er stillet af fremskridtspartiet alene, og som går ud på, at udvalgene og kommunalbestyrelsens formand, altså borgmesteren, skal meddele ethvert kommunalbestyrelsesmedlem de oplysninger om kommunens anliggender, dette forlanger, finder vi er en klar præcisering af de krav og rettigheder, som de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer bør have.

Ændringsforslag nr. 14, hvor vi ønsker præciseret, inden for hvilket tidsrum kommunalbestyrelsesmedlemmerne skal have dagsordenen og sagens akter vedrørende de punkter, der er på dagsordenen, finder vi også er en klar forbedring af kommunalbestyrelsesmedlemmernes arbejdsvilkår.

Ændringsforslag nr. 18 stiller fremskridtspartiet sammen med det radikale venstre og Danmarks retsforbund. Vi går klart ind for, at der skal indføres en kritisk revision ude i kommunerne. Det har vi argumenteret for i udvalget, og der er også i betænkningen gjort rede for, hvad grundlaget er herfor.

Endelig er der ændringsforslag nr. 19. Vi mener ikke, at medlemmer af en kommunalbestyrelse samtidig kan vælges til tilsynsrådet.

Jeg skal gøre opmærksom på, at der herudover er stillet et ændringsforslag af hr. Knud Lind og hr. Pilgaard Andersen, men

[Tang Sørensen]

dette ændringsforslag er ikke til afstemning i dag. Ændringsforslaget kommer først til afstemning ved tredje behandling og vil derfor blive kommenteret under tredjebehandlingen.

Vi kan altså tilslutte os de af indenrigsministeren stillede ændringsforslag plus de 4 ændringsforslag, som jeg her har nævnt.

Birthe Nielsen (SF):

Jeg vil i lighed med de tidligere talere, der har været heroppe, sige, at der har været et udmærket arbejde i udvalget omkring den kommunale styrelseslov, selv om jeg nok kan se, at der er meget, der endnu trænger til en ændring. Her tænker jeg specielt på Københavns kommunes problemer. Det bliver for omfattende at tage alt med i lovgivningen denne gang, og jeg regner med, at man senere vil vende tilbage til Københavns kommunes problemer. Det drejer sig både om aflønningsforholdene og om arbejdsforholdene i det hele taget.

Vi kan ikke stemme for fremskridtspartiets ændringsforslag til § 11, stk. 1, da vi mener, vi er dækket godt ind – ud fra de forhandlinger, vi har haft i udvalget. Indenrigsministeren har været med til at klargøre reglerne for udvalget, og vi kan godkende alle de ændringsforslag, der er kommet fra indenrigsministeren.

Derimod har vi selv stillet en del ændringsforslag.

Et af de ændringsforslag går på, at de handicappede burde tilgodeses mere i loven, end man har gjort. Vi mener i hvert fald, at der må være mulighed for at stille hjælpemidler til rådighed for handicappede, således at den integration af de handicappede i vores samfund, man taler om, bliver noget reelt og ikke bare noget, man lidt flot kører hen over på et stykke papir.

Hvad angår sekretærbistand, mener jeg, at det kommunale arbejde er så belastende, at det ville være en stor hjælp for kommunalbestyrelsesmedlemmerne, hvis de fik stillet nogle ting til rådighed, bl. a. hjælp fra sekretariatet i forvaltningerne, idet de derved bedre kunne varetage det kommunale arbejde, så det ville være knap så belastende.

Fremskridtspartiets forslag om strammere regler siger vi nej til, da vi føler os dækket ind med de fire forslag, der foreligger fra indenrigsministeren.

Vi er positivt indstillet over for de radikales forslag om, at der også skal kunne vælges folk uden for tilsynsrådets kreds til at varetage tilsynsrådets opgaver, under hensyn til det store arbejdspress for amts- og kommunalpolitikere.

Derimod finder vi det ganske urimeligt, at der til erstatning for en suspenderet formand, borgmester eller magistratsmedlem ikke skal kunne vælges et medlem af samme gruppe som den suspenderede i den tid, der går, indtil sagen er afgjort, fordi det vil vise sig, at flertallet i så fald får en urimelig fordel ved, at flertallet altid vil overtage hvervet. Vi mener ud fra almindelige demokratiske principper, at begge grupper må have mulighed for at erstatte egne medlemmer.

Hr. Egon Jensen og hr. Flemming Jensen mente ikke, at man skulle nedsætte et handicapråd i alle kommuner, selv om der var sympati for vores forslag. I den forbindelse vil jeg ikke undlade at nævne, at man både på amtsplan og på centralt plan har nedsat sådanne handicapråd, og jeg mener, at dette set ud fra decentraliseringstanken også må være rimeligt i kommuner. Handicaprådene skal ikke udelukkende tage sig af sociale og sundhedsmæssige områder, men skal simpelt hen være en rådgivende instans for kommunen i alle generelle spørgsmål vedrørende de handicappedes forhold i kommunen, altså også vej- og stianlæg, boligbyggeri og i det hele taget alt, hvad der forefindes i kommunen.

Til sidst vil jeg stille et spørgsmål til venstresocialisterne angående deres ændringsforslag uden for betænkningen. Hr. Tyroll skriver heri:

»Ethvert medlem af kommunalbestyrelsen har uden at være medlem ret til uden stemmeret at overvære forhandlingerne i udvalg, kommissioner og lignende.«

Jeg vil gerne spørge hr. Tyroll: hvad er »lignende«? Er det også nævn og andre bestyrelser? Det fremgår ikke klart og tydeligt af ændringsforslaget, hvad VS mener med »kommissioner og lignende«, og det vil jeg meget gerne have præciseret, inden vi tager endelig stilling til det.

Til slut vil jeg sige, at jeg synes, der har været et godt arbejde i udvalget. Vi har haft god tid til at sammenarbejde disse ting, og vi er positivt indstillet – med de ændringsforslag, vi selv har stillet – til bl. a. det, der er

[Birthe Nielsen]

foreslået af flertallet og dermed også af indenrigsministeren.

Dræbye (RV):

I forhold til det lovforslag, vi fik forelagt for knap et år siden, og som næsten uændret blev genfremsat her efter sommerferien, er ændringerne koncentreret om to hovedområder.

For det første er mellemformen gledet ud, og for det andet er der gennemført en styrkelse af det menige kommunalbestyrelsesmedlems stilling både retligt og praktisk, og begge disse tendenser i ændringen af lovforslaget er vi tilfredse med.

Hvad angår mellemformen, udtrykte jeg ved førstebehandlingen stor betænkelighed af både principielle og konkrete grunde, og jeg skal ikke nærmere gentage disse betænkeligheder her, da dette jo ikke mere indgår i forslaget, men jeg skal dog konstatere, at det af udvalgsarbejdet er fremgået, at der i folkettingen er stor betænkelighed ved at gennemføre markante ændringer i retning af en professionalisering i de kommunale råd på betingelser, som ville være langt bedre end dem, der f. eks. er her i folkettingen. Nogle har nok lagt mest vægt på den betænkelighed, der går på det professionelle, andre – og måske mere uden for kommunaludvalgets kreds – på de mere gunstige vilkår, som var knyttet til ordningen, men under alle omstændigheder er det tydeligt, at den opbakning, som en sådan ændring måtte have, har man ikke fundet i behandlingen.

Hvad angår det menige medlems stilling, er det væsentligt, at der nu gennemføres et grundvederlag for alle kommunalbestyrelsesmedlemmer af størrelsesordenen 1.000 kr. om måneden.

Ud over de forbedringer, der følger af ændringsforslagene om ret til at modtage dagsordener m. m., adgang til at overvære de afsluttende forhandlinger i økonomiudvalget vedrørende budgettet, er det også igennem udvalgsarbejdet, som jeg i øvrigt synes har været positivt – det er der jo flere ordførere der har været inde på – blevet klart, at både indenrigsministeren og de kommunale organisationer er indstillet på på flere områder at præcisere behovet for, at kommunerne dels støtter det enkelte medlem i retning af at sikre en adgang til information om de ting, der

er til behandling i kommunen, dels støtter det enkelte medlem i retning af at yde sekretariatsbistand m. m., sådan at der også i det praktiske daglige arbejde sker en lettelse af det menige medlems vilkår.

Retten til informationsadgang eksisterer – den er formelt bekræftet bl. a. af det udvalgsarbejde, som er foregået – og sekretariatsbistand er det i realiteten meget svært at lovgive entydigt om. Derfor kan vi ikke tilslutte os de to ændringsforslag stillet dels af fremskridtspartiet, dels af SF og retsforbundet, som vil føre disse ting ned på papiret, men vi vil understrege, at hvis der ikke i forbindelse med den præcisering, som indenrigsministeren har lovet, og i forbindelse med den praksis, som udvikler sig i de næste år, sker den ændring af vilkårene for det menige medlem, som er tilsigtet, har vi jo mulighed for at tage disse spørgsmål op igen. Men da det er svært at lovgive om dem, synes vi i øjeblikket, at de løfter, der er givet i forbindelse med udvalgsarbejdet, og i øvrigt også – og måske ikke mindst – de, der er givet af Kommunernes Landsforening og Amsrådsforeningen, skal have tid til at virke.

Jeg skal herefter specielt hæfte mig ved et par andre ændringsforslag, som kræver særlige bemærkninger. Det drejer sig først om SFs forslag om et handicapråd, som jo falder lidt uden for den øvrige sammenhæng i styrelseslovgivningen – hvad også andre ordførere har været inde på – og som vi derfor også synes falder uden for en mulig vedtagelse her i dag. Vi vil egentlig opfordre SF til, hvis man vil have en ordentlig behandling af et sådant forslag, at foreslå det som en ændring af lov om social styrelse, få det behandlet i socialudvalget og drøftet specielt i sammenhæng med de sociale problemer.

Dernæst er der spørgsmålet om forholdsvalsvalg af udvalgsformænd, hvad vi umiddelbart har en sympati for, ikke mindst fordi det forekommer helt urimeligt, at et flertal i kommunalbestyrelsen i 42 af landets kommuner benytter sig af deres ret til at sætte sig på alt, hvad der er af indflydelse i form af borgmesterposter, udvalgsformandsposter m. m. Det er klart noget, der stikker i øjnene.

Men spørgsmålet er, om den form for ændring af dette billede, man nu foreslår, er den rigtige. Jeg har flere indvendinger imod den, men vil specielt pege på, at det nok kræver et lidt mere gennemarbejdet forslag,

[Dræbbye]

før vi kan nå frem til noget, som også vil kunne fungere.

Jeg skal pege på en enkelt konkret ting, som umiddelbart falder i øjnene, nemlig at der i det nuværende lovforslags § 22, stk. 2, gives udvalgsformændene ret til at afgøre sager på udvalgets vegne, hvorefter man ifølge forslaget fastslår, at disse udvalgsformænd ikke kan afsættes i de næste fire år. Det er i hvert fald en sag, der vil give anledning til gnidninger i sig selv bare af denne ene grund.

Vi har været medforslagsstillere til andre forslag, hvoraf jeg specielt skal pege på et enkelt. Det drejer sig om forslaget om, at man ikke nødvendigvis skal befinde sig i amtsrådets kreds, når man vælger medlemmer af tilsynsrådet. Det kan jo ind imellem være lidt generende at høre kommunalbestyrelsesmedlemmer og amtsrådsmedlemmer beklage sig over den arbejdsbyrde, de har fået pålagt, og så være i den situation, at man, hver gang vi i folketinget behandler mulighederne for at gå uden for amtsrådsmedlemmers og kommunalbestyrelsesmedlemmers kreds ved valg af bestemte organer, får det svar, at det tør man ikke rigtig alligevel; især synes jeg, det er urimeligt, når det er et svar, der kommer fra folketinget. Det skete i sin tid, da vi behandlede sessionerne, hvor der ikke var noget ønske om at udbrede adgangen til at være lægmænd ved sessionerne ud over valgte til de kommunale råd, og nu sker det igen med hensyn til tilsynsrådet, hvor man da godt kunne forestille sig at der kunne opnås den nødvendige erfaring med kommunale anliggender, f. eks. ved at gøre brug af tidligere medlemmer af kommunale råd som medlemmer af tilsynsrådet, men det får end ikke amtsrådene selv lov til at afgøre, sådan som flertallet har stillet sig.

Derefter skal jeg lige knytte en enkelt bemærkning til en henvendelse, som er kommet efter afgivelse af betænkning, fra en række af borgerrepræsentationens partier i København. Jeg synes, det ville være fornuftigt, om vi i det udvalgsarbejde, som følger efter andenbehandlingen her i dag, slår fast, at vi godt kan forestille os en økonomisk ordning for borgerrepræsentationen, som tager hensyn til de specielle forhold i København. Altså at vi ikke så klart, som det nu i dag fremgår af betænkningen, er bundet til de ordninger, som er vedtaget for det øvrige land. Bor-

gerrepræsentationen i København har sin særlige styrelseslov og har måske også krav på en vis form for særlig behandling på det område.

Endelig skal jeg sige, at vi ikke kan tiltræde de af VS stillede ændringsforslag. Det ene fremgår direkte af betænkningsafgivelsen. Om det andet, vedrørende adgangen til i alle tilfælde at overvære kommunalbestyrelsens møder, vil jeg sige, at det er min erfaring, at hvis der ikke er en bred forståelse i kommunalbestyrelsen for, at en sådan ordning skal fungere – og det er netop det, der ikke er forudsat i VS' forslag – kan det ikke i praksis lade sig gøre.

Mimi Jakobsen (CD):

Også centrum-demokraterne finder, at det lovforslag, der bliver vedtaget, ser ud til at blive bedre end det, man oprindelig fremsatte, og jeg synes især, at styrkelsen af de mindre partigrupper og de menige medlemmers stilling i kommunalbestyrelserne er positiv. Det er egentlig et meget rimeligt sted at starte, når man taler om nærdemokrati, at man ikke alene lytter til forskellige grupper rundt omkring, der kalder sig græsrodder, men at man faktisk også tager hensyn til de medlemmer af kommunalbestyrelsen, som ofte er valgt med et betydeligt større stemmetal end menige medlemmer i en stor gruppe. Det var måske rimeligt at starte dér, og det synes vi der er taget noget hensyn til. Vi vil gerne gå lidt længere, men stadig væk er der afgjort sket forbedringer.

Vi finder også, det er absolut positivt, at der nu bliver skabt en bedre mulighed for aflønning af almindelige medlemmer af kommunalbestyrelsen. Der er ingen tvivl om, at hvis man skal opnå den ønskede kontakt mellem politikere og borgere, sker det ikke dér, hvor politikerne er, men derude, hvor borgerne er. Hvis ikke politikerne får både tid og råd til at bevæge sig dér, hvor borgerne færdes i forvejen, med de ting, der beskæftiger dem, tror vi ikke meget på, at man opnår den information og den gensidige påvirkning, som gerne skulle til, også mellem valgene.

Hvad angår ændringsforslagene, kan jeg sige, at vi vil støtte mange af de ændringsforslag, som sigter på at styrke de menige medlemmer og de mindre partier; det er der selv-

[Mimi Jakobsen]

følgelig gode grunde til for CD. Der er dog visse, som vi mener går for langt, men vi anerkender intentionerne i dem, og vi vil undlade at stemme til dem. Endelig er der nogle, vi slet ikke kan tiltræde; det skal jeg komme nærmere ind på.

Fremskridtspartiets ændringsforslag om, at man pålægger borgmesteren eller formanden at meddele alle oplysninger, er vi enige i – jeg ved ikke, hvem der ville sætte sig imod – men vi finder det for bombastisk. Vi er dog enige i intentionen og vil undlade at stemme.

Vi vil også undlade at stemme til forslaget om yderligere bistand i form af sekretærbistand og hjælp til kopiering m.v. Vi finder intentionen rigtig og håber, det vil ske rundt om i kommunerne, men vi finder det ikke egnet til at sætte ind i styrelsesloven.

Vi vil stemme imod VS' forslag om, at stort set ethvert medlem kan deltage i alle møder; vi finder ikke, at det skal være kommunale studiekredse. Vi føler, at det udvalg, der er sat til at træffe afgørelser i bestemte ting, må træffe afgørelsen, og så må man have drøftelsen senere. Men vi havde gerne set, som jeg tidligere har været inde på, at man havde en observatørordning i økonomiudvalget, for det er dér, alle sagerne samles. Det gælder ikke bare budgettet, som vi nu har fået taget hensyn til, men også, at man dér får et overblik over, hvad der kommer fra samtlige udvalg. Derfor ville det i høj grad have været rimeligt, men det har vi altså ikke fået med denne gang.

En yderligere udvidelse af adgangen for embedsmænd til at deltage i udvalgmøder ser vi gerne, også selv om de ikke skal sidde og skrive referat hele tiden. Udvalgmøderne er ment som en opklaring, hvor man kan spørge til råds, og det gør man hos de mennesker, der arbejder med tingene i det daglige. Vi finder, at en yderligere adgang dertil vil være formålstjenlig; det vil lette behandlingen senere hen.

Hvad angår forholdstalsvalg ved besættelse af udvalgsformandsposter, er jeg ganske enig med intentionerne i forslaget, og vi vil gerne markere, at vi mener det alvorligt, ved at stemme for ændringsforslaget. Jeg kan godt være enig med hr. Dræbye i nogle af indvendingerne, men vi vil gerne i dag markere, at vi synes, det er urimeligt, at en stor gruppe kan sætte sig på det hele. Vi finder også, der er noget meget ønskværdigt i, at

mindre partier – og det bliver jo aldrig de helt små – i kommunalbestyrelserne føler et større ansvar over for det fælles arbejde. Kunne man i højere grad bidrage til, at kommunalbestyrelsesmedlemmerne lagde mindre vægt på, når valgkampen var overstået, hvilket parti de tilhørte, og mere vægt på, hvad der rent faktisk gavned kommunen i den og den henseende, tror vi, at dette, at man følte sig ansvarlig for et område og skulle samarbejde med andre om det, er et af midlerne.

Fremskridtspartiets forslag om, at der skal være 5 dages frist for udsendelse af dagsordener, er selvfølgelig en styrkelse af medlemmets arbejdsbetingelser, men det er ikke nogen forbedring af arbejdsgangen i kommunalbestyrelsen. Der kan meget vel komme sager, som man ret hurtigt må tage på dagsordenen, fordi der ellers skal gå 14 dage eller måske en måned ekstra, inden man afholder det næste kommunalbestyrelsesmøde, hvilket vil medføre nogle uheldige ophobninger, som gør, at sagerne vil blive behandlet alt for langsomt.

Vægringsparagraffen ønsker vi bevaret, som den er, og vi kan ikke tilslutte os VS' ændringsforslag.

Handicaprådet mener vi ligesom hr. Dræbye heller ikke hører hjemme i denne forbindelse. Der kan siges mange pæne ting om denne ting, men vi føler ikke, at det er noget, der skal ind i de kommunale styrelseslove.

Endelig kan jeg sige om det af fremskridtspartiet stillede ændringsforslag vedrørende orienteringen fra de stående udvalg, at vi håber, det sker, men at vi finder, forslaget er for bombastisk formuleret. Vi ønsker det heller ikke slået fast på denne måde og vil derfor undlade at stemme.

Tyroll (VS):

Jeg vil først sige, at VS er godt tilfreds med en af de større ændringer, der har fundet sted i lovforslaget som følge af udvalgsarbejdet, nemlig at forslaget om at oprette mellemstyreformer er taget ud af ministeren.

Som det fremgik af vores indlæg ved førstebehandlingen, kan vi fuldt ud tilslutte os de bevæggrunde, der er for at droppe denne del af lovforslaget, nemlig at en sådan mellemstyrereform vil betyde en kraftig koncentration af indflydelsen hos de lønnede udvalgsformænd med født medlemskab af økonomi-

[Tyroll]

udvalgene, og det vil betyde en forstærket centralisme, der vil svække de øvrige kommunalbestyrelsesmedlemmers indsigt i og indflydelse på kommunernes forvaltning.

Men nu er der jo en afsvækkende bemærkning i betænkningen, idet det hedder, at udvalget, hvor VS altså ikke er betækningsberettiget, har ytrét betænkelighed med hensyn til, om tiden er inde til at indføre en sådan ny styrelsesform.

For VS er det ikke kun et spørgsmål om tid; VS er principielt modstander af denne centralistiske styreform, der lægger magten over i økonomiudvalget. Ministeren kan efter vores opfattelse lige så godt gå i gang med at producere nye løsningsforslag til de problemer, som kommunereformen skabte med de omfattende kommunesammenlægninger og de administrative udlægninger.

Vi skal anbefale, at ministeren overvejer, om ikke kommunerne er blevet for store og alt for lidt er overladt til beboernes selvforvaltning. Vi vil også spørge ministeren, om der kun er tale om en midlertidig udskydelse af denne del af forslaget, eller sagt på en anden måde: er det ministerens agt senere at genfremsætte forslaget om mellemstyreformer, eller vil ministeren søge andre løsninger, og da i hvilken retning?

I sidste uge havde folketingets kommunaludvalg besøg af en række repræsentanter for Københavns borgerrepræsentation, fra alle grupper med undtagelse af socialdemokratiet og kommunisterne, og alle ønskede de at gøre os opmærksomme på den efter deres mening helt uansvarlige måde, sagerne blev kørt igennem på i borgerrepræsentationen: alt for mange sager og alt for lange møder, ofte til kl. 3 om natten. Borgerrepræsentanterne kunne fortælle om, hvordan 50 lokal- og saneringsplaner ønskedes kørt igennem af socialdemokratiet og kommunisterne i løbet af kort tid. Disse to grupper gennemtvinger derfor en forlængelse af møderne ud over det vedtagne sluttidspunkt, kl. 23, på trods af at et stort mindretal finder det simpelt hen uansvarligt. Ikke kun VS' repræsentant, men samtlige andre fandt ikke, at der var mulighed for en reel behandling af beboerklager og beboerindsigelser mod planerne. Der er ganske enkelt ikke tid til, at borgerrepræsentanterne kan sætte sig ind i forholdene og sikre, at indsigelsesadgangen har bare en lille smule på sig. Således mente venstres repræ-

sentant, at der meget let kunne ligge nye »Bygger«-sager imellem, uden at borgerrepræsentationen nåede at blive klar over det, før det var for sent. Men socialdemokratiet og kommunisterne benytter sig af, at styrelseslovene giver flertallet ret, og trumfer sagsbehandlingen igennem.

Denne klare kritik kommer samtidig med, at der afsiges adskillige højst tvivlsomme domme vendt mod demonstranter, der var ofre for politiets voldelige angreb på byggelegepladsen i Den sorte Firkant på Nørrebro, et angreb, hvorunder politiet satte området i undtagelsestilstand og udøvede politibrutalitet af værste skuffe og trådte forsamlingsfriheden under fode. Alt imens de forkerte dømmes i sagerne om byggelegepladsen, fortsætter socialdemokratiet med at tromle sin bulldozerpolitik igennem, stærkt støttet af kommunisterne desværre.

Flere og flere udtrykker kritik af dette. Et stort mindretal i borgerrepræsentationen finder behandlingen af sagerne uansvarlig; selv blandt socialdemokratiske folketingsmedlemmer er der kritiske røster; endda en enkelt minister har udtalt sig kritisk. Man er jo nødt til at glæde sig over lidt. Men hvad med indenrigsministeren? Kan han ikke se, at der er noget galt? Nej, indenrigsministeren, socialdemokratiet og villige borgerlige kræfter farer ud med at fastslå endnu en gang, at flertallet altid har ret, uanset hvor meget borgerrepræsentationens medlemmer har isoleret sig fra beboernes og arbejdernes interesser. Derfor skal borgmestre, der ikke har isoleret sig, og som tillader sig at hævde disse grupper interesser, når flertallet groft har tilsidesat dem uden at vise dem den ringeste interesse, sættes fra bestillingen. Ingen antydning af alternative løsninger, intet om eventuelt at prøve, om flertallets afgørelse er repræsentativ for de mennesker, som beslutningerne vedrører. Ingen overvejelser om den lokale befolknings muligheder for at udskyde beslutningernes iværksættelse til efter et valg. Ingen overvejelser om afstemninger blandt de berørte, som det f. eks. kan foretages ved en nedlæggelse af skoler. Intet i denne retning. Overhovedet intet, der viser, at indenrigsministeren har bemærket den spontane forsvarskamp fra beboerne i Den sorte Firkant, skønt den har været ret så omtalt i aviserne. Intet, der viser, at indenrigsministeren har bemærket den store, fredelige demonstra-

[Tyroll]

tion, der fyldte Rådhuspladsen i København, hvor bagtroppen ikke havde forladt Nørrebro, da fortroppen begyndte at fylde Rådhuspladsen op. Eneste svar er de domme, der afsiges for tiden, og så den styrkelse af Weidekamps stilling, som disse ændringsforslag til de kommunale styrelseslove er udtryk for.

Uden for betænkningen har VS stillet forslag om, at disse opstramninger i loven udgår. I bemærkningerne til ændringsforslagene argumenterer vi klart for, hvorfor de handlinger, der angiveligt har lagt op til stramningerne, ikke er grebet ud af den blå luft, men derimod er særdeles velbegrundet kritik over for et system og nogle beslutninger, der i så høj grad er uden jordforbindelse.

Jeg skal henvise til de bemærkninger, som vi har nedfældet uden for betænkningen, og jeg skal ligeledes henvise til de bemærkninger, vi her har gjort til forslaget om, at ethvert medlem af kommunalbestyrelsen skal have ret til uden stemmeret at overvære forhandlingerne i udvalg. Det vil være en styrkelse af medlemmernes muligheder for at gennemtvinge en reel debat om udvalgenes handlinger og indstillinger, som det åbenbart bl. a. kniber meget med i Københavns kommune.

Under udvalgsbehandlingen i sidste folketingsssamling fik vi en henvendelse fra samtlige partier i Københavns borgerrepræsentation på nær socialdemokratiet. De ønskede gennemført forholdstalsvalg ved besættelsen af formandsposter i diverse udvalg. På denne baggrund skulle man jo tro, at der ville blive en massiv opbakning bag det ændringsforslag, SF har stillet herom. Men det er altså ikke tilfældet. Det er åbenlyst, at socialdemokratiet og venstre er meget godt tilfredse med at bevare den magt og kontrol over arbejdets forløb, det giver at sidde på disse formandsposter. De ønsker ikke, at der skal gives plads til, at andre skaber et mere aktivt og måske kritisk udvalgsarbejde. Deres egne sager skal fremmes mest muligt og andres kunne sendes i syltekrukke i udvalgene. Sådan er det meget nemmere at have med det at gøre; en tryk magtfuldkommenhed; flertallet har jo altid ret!

VS kan støtte en lang række af de ændringsforslag, som er nævnt i betænkningen, f. eks. præciseringen af sekretærbistand til kommunalbestyrelsesmedlemmer, forbedring af ydelserne, SFs forslag om sikring af de

handicappedes muligheder osv. Der er et specielt forslag fra fremskridtspartiet, som vi har kigget på med interesse. Det omhandler en kritisk revision, og vi går ud fra, at det bl. a. drejer sig om den fremskridtsmand, der i Skibby kommune var med til at holde hånden over en borgmester, hvor der var et forbrug på 21 bajere pr. mand pr. møde.

Steffensen (KrF):

Kristeligt folkeparti er tilfreds med resultatet af arbejdet, sådan som det har formet sig i kommunaludvalget med dette lovforslag, og vi er også tilfredse med, at indenrigsministeren har vist imødekommenhed i så stor udstrækning, at vi kan få bred tilslutning til lovforslaget på dette ganske væsentlige og vigtige område for arbejdet i kommuner og amtskommuner.

Vi er især tilfredse med, at mellemformsstyret er taget ud af lovforslaget, idet jeg ved første behandling gav udtryk for, at det var en væsentlig ting for kristeligt folkeparti, at det ikke blev gennemført, sådan som der var lagt op til det i lovforslaget.

Vi er også tilfredse med aflønningen af kommunalarbejdet, som den nu er nedfældet i lovforslaget, og jeg synes ikke, der er nogen grund til at gå i detaljer med det nu; det har tidligere ordførere gjort rede for.

Vi er medforslagsstillere til ændringsforslagene nr. 8 og nr. 12, hvor vi ønsker gennemført forholdstalsvalg ved valg af formænd i alle kommuner. Jeg kan her henvise til de bemærkninger, som er faldet, bl. a. fra fru Mimi Jakobsen. Vi finder det også ganske urimeligt, at et flertal i og for sig kan få uforholdsmæssig stor indflydelse, sådan som forholdene er nu.

Noget af det samme gør sig gældende ved ændringsforslagene nr. 24 og 25, som vi også er medforslagsstillere til. Reglerne giver efter vor opfattelse flertallet en urimelig fordel.

Kristeligt folkeparti kan stemme for ministerens og de af os stillede ændringsforslag.

Flygaard (DR):

Det fremgår af betænkningen over forslag til lov om ændring af de kommunale styrelseslove, hvilke ændringsforslag retsforbundet kan støtte. Derfor skal jeg blot sige, at vi betragter det som en fordel, at afsnittet om mellemformsstyre udgår. Retsforbundet har i

[Flygaard]

det hele støttet ændringsforslag, hvor de radikale og SF er med, og da vi i begge tilfælde har de samme intentioner og de samme begrundelser, som er anført af de to ordførere, finder jeg ikke anledning til at stå og gentage denne argumentation her.

Vi betragter det som noget centralt, at man får en udtalt mindretalsbeskyttelse, der er større, end tilfældet har været tidligere, især efter ændringsforslagene, og vi betragter det også som en fordel, at der kommer bedre arbejdsvilkår for de enkelte kommunalbestyrelsesmedlemmer.

Vi har sådan set megen sympati for et handicapråd, men vi mener ikke, det hører hjemme inden for rammerne af de kommunale styrelseslove, og det er baggrunden for, at vi ikke kan være med til at støtte det pågældende ændringsforslag.

(Kort bemærkning).

Tang Sørensen (FP):

Lad mig sige til hr. Tyroll fra venstresocialisterne, at fremskridtspartiets ændringsforslag nr. 18 ikke går ud på at beskytte de kommuner, hvor man eventuelt måtte have et forbrug af 21 bajere pr. møde pr. mand. Ændringsforslaget er møntet på kommunens forvaltning af kommunens økonomiske midler og af kommunens regnskab. Hvis det andet finder sted nogle steder, beklager jeg det dybt.

Indenrigsministeren (Henning Rasmussen):

Jeg vil gerne først og fremmest erklære mig enig i, at forslaget har gennemgået en meget grundig behandling i udvalget. Jeg vil også gerne erindre om, at der ligger bag det en stor og meget grundig betænkning. Den betænkning, der er afgivet af det udvalg, der blev nedsat for efterhånden flere år siden, vil sammen med det materiale, som kommunaludvalget har bearbejdet, og som dermed er blevet offentligt tilgængeligt, være en meget nyttig opslagsbog, et meget nyttigt opslagsværk i de kommende år. Så jeg vil gerne starte med at sige udvalget tak for en god og grundig behandling af forslaget.

Jeg tror, det er rigtigt, at jeg derudover begrænser mig til at gøre et par generelle og en enkelt konkret bemærkning.

Den første skal være den, at jeg allerede i bemærkningerne ved genfremsættelsen gjor-

de opmærksom på, at jeg havde lagt mærke til de spørgsmålstejn, der flere steder fra var sat ved, om der var tilstrækkelig begrundelse for, i alt fald på nuværende tidspunkt, at indføre en mellemting mellem de kendte udvalgsstyrede kommuner og de få magistratskommuner, vi har.

Den fornemmelse er blevet bekræftet, og så er det rimeligt, at man lader den del af forslaget glide ud. Så må fremtiden vise, om tanken presser sig på igen.

Jeg vil gerne i den forbindelse erindre om, at det jo var fra Amtsrådsforeningen og Kommunernes Landsforening, ønsket kom. Det var dér, man mente at kunne se, at behovet var ved at være til stede, men det har folkettinget altså ikke følt sig tilstrækkelig overbevist om.

Den anden bemærkning er, at jeg har over for mange af de tanker og forslag, der er ført frem i udvalget og uden for udvalget i bestræbelserne for at gøre styrelsesloven endnu bedre, måttet advare imod, at man i selve styrelsesloven laver alt for mange detaljerede bestemmelser. De har nemlig en tendens til dels at være med til at hindre den nødvendige elasticitet i tilrettelæggelsen af arbejdet, dels en tendens til at føre til, at man betragter bestemmelserne i lovgivningen som udtømmende med det resultat, at sådanne udtømmende bestemmelser kan begrænse initiativ og lyst til at gøre tingene en lille smule anderledes.

Jeg tror, det er meget vigtigt, at kommunalbestyrelser og amtsråd har den fornødne frihed til at lægge tingene til rette sådan, som de lokalt vurderes at blive lagt bedst til rette.

Den konkrete bemærkning, jeg har, er i anledning af hr. Dræbyes udtalelser om tilsynsrådsmedlemmerne, der ikke nødvendigvis behøver at være medlemmer af amtsrådene.

Jeg vil godt erindre om, at der er tale om indenrigsministeriets tilsyn med kommunerne, og jeg har for mit vedkommende altid lagt megen vægt på, at der i tilsynsrådet var sikkerhed for, at der var en kyndig repræsentation for to former for viden: en juridisk viden og en praktisk viden, et kendskab til kommunale forhold. Jeg har derfor altid været tilhænger af, at tilsynsrådet bestod af en kombination af amtsrådsmedlemmer og jurister, hvis hovedopgave det var at sikre, at legalitetshensynene var varetaget på en til-

[Indenrigsministeren]

fredsstillende måde. Det er ikke sagt for at rejse nogen diskussion, men mere for at forklare, hvorfor jeg personlig er af den opfattelse, at vore tilsynsråd har en hensigtsmæssig og god sammensætning.

I øvrigt vil jeg gerne gentage takken for det gode udvalgsarbejde, der er udført.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Ændringsforslag nr. 1 i betænkningen forkastedes, idet 18 stemte for, 120 imod; 10 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 2-4 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 5 i betænkningen forkastedes, idet 36 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 6 i betænkningen forkastedes, idet 32 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 7 i betænkningen forkastedes, idet 22 stemte for, 140 imod.

Ændringsforslag nr. 1 uden for betænkningen af Tyroll (VS) og Kurt Hansen (VS) forkastedes, idet 17 stemte for, 145 imod.

Underændringsforslag nr. 10 i betænkningen forkastedes, idet 37 stemte for, 125 imod.

Ændringsforslag nr. 9 og 11 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 12 i betænkningen forkastedes, idet 32 stemte for, 130 imod.

Ændringsforslag nr. 8 i betænkningen betragtedes som bortfaldet efter forkastelsen af ændringsforslag nr. 12.

Ændringsforslag nr. 13 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 14 i betænkningen

forkastedes, idet 19 stemte for, 137 imod; 6 stemte hverken for eller imod.

Ændringsforslag nr. 15-17 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 18 i betænkningen forkastedes, idet 41 stemte for, 124 imod.

Ændringsforslag nr. 19 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 20 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 2 uden for betænkningen af Tyroll (VS) og Kurt Hansen (VS) forkastedes, idet 17 stemte for, 148 imod.

Ændringsforslag nr. 21 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 22 i betænkningen forkastedes, idet 22 stemte for, 142 imod.

Ændringsforslag nr. 23 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

§ 1 med de foretagne ændringer vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 24 og 25 i betænkningen forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 3 uden for betænkningen af Tyroll (VS) og Kurt Hansen (VS) forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 26 og 27 i betænkningen vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 4 uden for betænkningen af Tyroll (VS) og Kurt Hansen (VS) forkastedes uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 28 forkastedes uden afstemning.

§ 2 med de foretagne ændringer

vedtoges uden afstemning.

Ændringsforslag nr. 29 om indsættelse af en ny paragraf efter § 2 forkastedes, idet 17 stemte for, 147 imod.

§ 3

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Lovforslaget går nu til fornyet behandling i udvalget.

Den næste sag på dagsordenen var:

6) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om socialindkomst m.fl. love. (Udsættelse af indførelse af socialindkomst).

[Af Pilgaard Andersen (FP) m. fl.].

(Lovforslag nr. L 44. Fremsat 21/10 80. Første behandling 2/12 80. Betænkning 11/12 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Pilgaard Andersen (FP):

Desværre ser det ud til, at forslaget her vil blive nedstemt på torsdag. Det ville ellers have givet kommunerne mulighed for at administrere socialindkomstlovene. Det er endt i et kaos derude, fordi de har stået i den situation, at de ikke har haft muligheder for at informere borgerne rettidigt og ordentligt, og ligeledes har det givet en helt unødigt administration.

Inden vi stemmer om forslaget på torsdag, må det være rimeligt, at vi får afklaret et af de vigtigste områder i forbindelse med socialindkomsten, som blev vedtaget her i foråret. Det drejer sig daginstitutionerne. Er det en besparelse for kommunerne på 220 mill. kr., eller er det en udgift for kommunerne på 250 mill. kr.? De ting må være helt klart af-

klaret inden på torsdag. Hvis det betyder en udgift for kommunerne på 250 mill. kr., er det efter min opfattelse folketingset, der er ført bag lyset, og det må få konsekvenser i dette tilfælde. Vi har vedtaget et lovforslag, som det står helt klart at der ligger en besparelse i. Vi har flere gange fået at vide af socialministeren vedrørende lovforslaget, at der er nogle beregninger, der er vidt forskellige, men vi skal bare have helt klar besked på: er det en besparelse, eller er det en udgift? Det synes jeg vi må afkræve socialministeren et svar på.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

§§ 1-9

vedtoges uden afstemning.

Lovforslagets overgang til tredje behandling vedtoges uden afstemning.

Formanden:

Jeg foreslår, at lovforslaget går direkte til tredje behandling uden fornyet udvalgsbehandling. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

7) Anden behandling af:

Forslag til lov om ændring af lov om invalidpension m.v. (Opkrævning af arbejdsgiverbidraget til invalidpension).

(Lovforslag nr. L 83. Fremsat 21/11 80. Første behandling 2/12 80. Betænkning 12/12 80).

Der var ikke stillet ændringsforslag.

Lovforslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Dyremose (KF):

Når jeg har bedt om ordet her ved anden behandling, selv om der ikke er stillet ændringsforslag, er det, fordi jeg meget gerne